

Boekverslag Scholieren.com

Het lelietheater door Lulu Wang

anoniem

Het Lelietheater

Inleiding

Het boek 'Het Lelietheater' is een van de boeken die ik op mijn lijst heb staan. 'Het Lelietheater' was het eerste boek waarvan ik wist dat het op mijn lijst zou staan.

Het boek is geschreven door de Chinese Lulu Wang. Wang kwam elf jaar geleden naar Nederland als docent Chinees op de Hogeschool van Maastricht. 'Het Lelietheater' is het eerste boek van haar hand en meteen een daverend succes.

Win een weekend Breda met 3 vrienden en...

ontdek de leukste studentenstad van het zuiden!

KLIK HIER →

OPEN DAG 7 november a.s.

Aangeboden door: **NHTV** internationaal hoger onderwijs Breda

een weekend Breda met 3 vrienden en...
Ontdek de leukste stad van het zuiden!
Aangeboden door:
NHTV Internationaal hoger onderwijs Breda
OPEN DAG 7 november a.s.

scholieren
.com

Het boek is gedeeltelijk autobiografisch, Wang heeft zelf de Culturele Revolutie als jong meisje meegemaakt.

‘Het Lelietheater’ gaat over de chinezen tijdens de Culturele Revolutie.

Culturele Revolutie, een in de Volksrepubliek China van april 1966 tot april 1969 door de voorzitter van de communistische partij Mao Zedong en de minister van Defensie Lin Piao gevoerde ideologische en politieke hervormingsbeweging, bedoeld om Mao's denken (vastgelegd in het Rode Boekje) een meer algemene verbreidheid te geven en gericht tegen de al dan niet vermeende revisionistische en bourgeoisinvloeden in partij-, regerings-, intellectuele en onderwijskringen. De Culturele Revolutie steunde in hoofdzaak op jeugdbewegingen (Rode Garde, Revolutionaire Rebellen e.a.), die meedogenloos optraden. Tijdens de Culturele Revolutie verdwenen vele vooraanstaande personen, o.m. president Liu Shaoqi, van het toneel; de universiteiten en vrijwel alle scholen waren gesloten; aan de economie werd door stakingen, vernielingen en de ontwrichting van het vervoerswezen grote schade toegebracht. Er viel een nog onbekend aantal slachtoffers.

Uit: Encarta Encyclopedie 98; Winkler Prins Editie

Met deze voorkennis over de Culturele Revolutie ben ik ‘Het Lelietheater’ gaan lezen.

Met diezelfde voorkennis gaan we nu dit Leesdossier over ‘Het Lelietheater’ van Lulu Wang in.

Het Lelietheater

Analyse

‘Het Lelietheater’ bestaat uit vier delen, elk deel beschrijft een ander jaar.

Deel 1 -- 1972 Beschrijving kamptijd

Deel 2 -- 1971 Vriendschap tussen Lian en Kim

Deel 3 -- 1973 Na het strafkamp

Deel 4 -- 1974 Na het strafkamp

Titelverklaring

‘Het Lelietheater’ is de naam die Lian gaf aan het meertje achter de slaapzalen. Bij dit meertje vertelde zij haar verhalen aan alle beestjes die het horen wouden,

daarom is het een theater. Ook voor de schrijfster Lulu Wang is dit boek een soort theater. Omdat zij vertelt wat ze kwijt wil, het boek is dan ook gebaseerd op haar eigen leven.

Motto's

Elk deel begint met een motto.

Deel 1 De zee

Van droefenis

Strekt zich uit

Tot in het oneindige

Maar

keer u om:

aan uw voeten

ligt de veiligste kust

boeddhistische spreuk

Deel 2 In de hemel als een biyi-vogel

Elk een vleugel en een oog

Eenzelfde ritme en een ander doel

Twee lianli-takken hier op aarde

Ontsproten aan een wortel

Bai Juyi, anno 807

Deel 3 Als ze zich omdraait en glimlacht

Springen de dahlia's uit hun knop

Waar ze ruisend voorbijgaat,

Schieten de leliën omhoog

Deel 4 Zelfs een kaars

Draagt een vurig hart

En druppelt rode parels

Voordat het afscheid u omhelst

Du Mu, negende eeuw

Deze motto's gaan elke keer over iets wat in het komende hoofdstuk aan de orde komt. Verder benadrukken deze motto's de Chinese achtergrond van 'Het Lelietheater'. Wang heeft deze motto's zelf vertaald van het Chinees naar het

Nederlands.

Het Verhaal

Deel 1 -- 1972

De moeder van Lian zit in een heropvoedingskamp voor intellectuelen en Lian woont daarom in een tehuis. Lian heeft het niet naar haar zin in het tehuis net als de meeste anderen.

Het valt op dat veel kinderen in het tehuis ziek en zwak zijn. Zo krijgt ook Lian een ziekte, een ernstige huidziekte waardoor zij onder de vlekken zit. De ziekte breidt zich snel uit en moeder ziet dat aan (soms mogen de ouders hun kinderen bezoeken). Dan weet moeder het voor elkaar te krijgen dat Lian met haar mee mag naar het kamp. Lian is hier blij om omdat dat betekent dat zij weer bij haar moeder kan zijn.

Eenmaal in het kamp hoeft Lian niet zoals alle anderen mee te werken op het land. De bedoeling van dat werk is dat de intellectuelen een proletarisch bewustzijn krijgen. Lian heeft daarom tijd genoeg om wat rond te hangen en overal een kijkje te nemen. Zo komt Lian ook in de keuken waar zij regelmatig iets extra's krijgt. Dat is erg welkom omdat de gevangenen erg weinig te eten krijgen.

Soms mogen de gevangenen een weekend naar huis. In een van die weekenden komt Kim en haar moeder op bezoek bij Lian. Dit is heel gevaarlijk omdat Lian en haar moeder geen bezoek mogen krijgen. Kim heeft een soort wortel bij en een oud recept om de huidziekte van Lian te genezen.

Omdat Lian niet naar school kan en zij ook niet te ver achter mag raken krijgt zij enkele privé-leraren aangewezen. Zij zijn ook gevangene van het strafkamp, zij zijn gevangen omdat ze te slim zijn, ze weten te veel. Lian krijgt dus les van hoogleraren en professoren. Een van haar leraren is Qin, hij is haar leraar geschiedenis en blijkt later erg op Lian gesteld te zijn. Qin verteld Lian de geschiedenis van China zoals hij is en niet op de manier waarin hij in de schoolboeken staat. De schoolboeken in die tijd waren namelijk 'aangepast' om de geschiedenis mooier te maken dan hij was. Door deze lessen ontwikkeld Lian haar eigen kijk op de geschiedenis. De lessen moeten wel heel zacht gehouden worden omdat het verboden is om op die manier over de geschiedenis te praten. Het is dan ook een uitkomst als Qin in de molen mag gaan werken, wat zwaar werk is maar waarbij je een extra maaltijd krijgt. Lian gaat een aantal uur meewerken en op deze manier kunnen ze ongestoord praten (de herrie is zo groot dat niemand het zou kunnen horen), bovendien krijgt ook Lian een extra maaltijd.

Al deze geschiedenis verhalen moet Lian ergens kwijt, maar zij kan het aan niemand vertellen omdat het verboden is en bovendien moeten de anderen heel de dag werken. Daarom gaat Lian vaak naar het meertje achter de slaapzalen waar zij haar verhalen vertelt aan de vissen, de kikkers, de krekels en de planten. Dit meertje gaat zij later 'Het Lelietheater' noemen. Ook Qin komt een keer naar haar

luisteren, maar dat blijft bij die ene keer omdat hij het niet echt met haar eens is. Later komt Lian in contact met oom Kannibaal. Voortaan vertelt ze haar geschiedenisverhalen in het Lelietheater aan hem. Lian hecht zich erg aan Kannibaal.

Deel 2 -- 1971

In het nieuwe schooljaar gaat Lian voor het eerst naar de middelbare school. Ze komt in een klas met kinderen uit allen kasten. Zelf is Lian een meisje uit de eerste en dus hoogste kaste, toch voelt ze zich niet thuis bij de eerste kaste meisjes. Het hart van Lian gaat uit naar Kim, een derde kaste meisje dat al vanaf de eerste dag door iedereen wordt gepest. Lian heeft medelijden met Kim en probeert vriendschap te sluiten. Dat wil niet echt lukken omdat Kim niet wilt.

Da wordt de vader van Lian naar een strafkamp gestuurd en moet Lian voor een tijdje bij haar grootouders gaan wonen. Haar grootouders wonen in een heel klein provinciestadje en het zijn simpele mensen. Zij hebben echter wel hun kinderen laten studeren.

Lian mist haar ouders en na een tijd keert zij weer terug naar Peking. Vanaf dat moment woont ze samen met haar moeder.

Lian besluit dat ze Kim gaat helpen en de twee sluiten vriendschap. Lian is ervan overtuigd dat Kim minder gepest zal worden wanneer zij benoemd wordt tot Leerling van de Drie Deugden. Dit hield in dat je:

- proletarische gevoelens moest koesteren.
- goede sportprestaties moest leveren en gezond moest zijn.
- hoge cijfers moest halen voor alle toetsen.

Voor het eerste hoefden ze geen moeite te doen. Proletarische gevoelens had Kim als derde-kaster en modderbuurtbewoner al.

Lian en Kim besluiten om elke ochtend te gaan oefenen voor de Herfstspelen. Kim blijkt een uitzonderlijk goede conditie te bezitten en de twee blijven oefenen. Als de Herfstspelen eraan komen stijgt de spanning en de twee vriendinnen kijken uit naar dit hoogtepunt. Kim wint bij het granaatwerpen. En bij de 1500 meter, de favoriete loopafstand waar iedereen naar komt kijken, verbreekt Kim zelfs het schoolrecord. Lian denkt dat het pesten nu wel op zou houden omdat de winnaar van de Herfstspelen altijd als een held wordt behandeld.

Als Kim toch weer gepest wordt zijn Lian en Kim teleurgesteld en denken dat het nooit meer goed komt. Maar Lian wil verder en nodigt Kim uit om bij haar thuis huiswerk te komen maken. Dit om Kims lage schoolprestaties te verbeteren.

Ook komt Lian vaker bij Kim thuis. Lian helpt dan met de vele karweitjes die Kim altijd moet doen zodat ze sneller klaar is en tijd overhouden om aan school te werken. Kims resultaten verbeteren na een hoop inhaalwerk. Maar net als echt beter gaat moet de moeder van Lian naar een strafkamp.

Lian belandt in een opvanghuis en sluit vrienden met een aantal jongens. Na een

tijdje zeggen haar vriendinnen dat die jongens met haar omgaan omdat ze Lian leuk vinden. Daar schrikt Lian van en ze wil niks meer van de jongens weten. Dan krijgt Lian een ziekte, maar niemand neemt haar serieus dus gaat ze zelf maar naar het zieken huis. Zo komt ze erachter dat ze een ernstige huidziekte heeft waardoor ze allemaal witte vlekken krijgt.

Als moeder dit hoort neemt ze Lian mee naar het strafkamp.

Deel 3 -- 1973

En

Deel 4 -- 1974

Lian en haar moeder mogen het strafkamp verlaten en Lian gaat weer naar haar oude school. Ze is blij dat ze haar vriendin Kim weer zal zien. Op school blijkt dat Lian veel in moet halen omdat ze van haar leraren in het strafkamp heel andere dingen heeft geleerd dan haar klasgenoten. Lian en Kim gaan weer samen trainen en huiswerk maken.

Dan breekt de proefwerkperiode aan en ze halen allebei goede cijfers. Hier zijn ze blij om, maar dan blijkt dat de klas Kim blijft pesten.

Kim heeft er geen zin meer in en verlaat de school om te gaan werken. Kim helpt haar moeder met het lijmen van luciferdoosjes of ze gaat op zoek naar oud ijzer. De anderen op de stortplaats van het ijzer zijn een stuk jonger maar zien in Kim een makkelijk slachtoffer. Ze zorgen ervoor dat Kim alleen mag zoeken in de hoop die zij al hebben gehad.

Lian maakt zich zorgen over Kim en gaat haar opzoeken. Ze kan Kim ervan overtuigen dat ze weer naar school moet komen. Kim verschijnt weer in de schoolbank. Lian helpt haar vriendin na school nu met geld verdienen.

De regering heeft besloten dat de leerlingen meer proletarisch bewust moeten worden. Als gevolg daarvan gaat de klas twee weken stage lopen op het platteland. De leerlingen zouden bij de boeren wonen en de boeren helpen op het land. Hoe harder ze werken hoe beter. Kim, die van zichzelf al sterk is, is gewend om hard te werken en blijkt de beste te zijn tijdens de stage. Elke dag wordt haar werk geprezen en als voorbeeld gesteld voor de andere leerlingen. De klas stopt met het pesten van Kim.

Na deze twee weken begint het pesten weer opnieuw. Kim gaat minder vaak naar school om geld te verdienen. Van het geld dat ze heeft verdiend koopt ze een blouse, ze gaat dan naar school om te laten zien dat ze er nu ook bijhoort. Maar haar klasgenoten lachen haar uit om haar rood en geel gestreepte blouse, het is een regenjas. Na dit incident vertoont Lian zich helemaal niet meer op school en zelfs Lian wil ze niet meer zien.

De regering heeft weer iets nieuws bedacht voor de scholen. Ze stelt dat dat wat de leerlingen op school leren niet nodig is voor het proletarisch bewustzijn. De lessen worden afgeschaft en in plaats daarvan begint de Huangsuai Beweging.

Het is de bedoeling dat de leerlingen de leraren op hun 'fouten' wijzen door ze te geestelijk en lichamelijk te mishandelen. De leerlingen moeten heel de dag muurkranten schrijven waarin ze de leraren uitschelden. De leraren moeten zelfbekritiseringsartikelen schrijven.

In deze tijd gaat Kim bij een jeugdbende. Waar zij al snel opklimt tot leider. Ze krijgt een verhouding met de meest beruchte bendeleider. Iedereen is nu bang voor Kim en niemand pest haar nog omdat ze daarvoor te machtig is. Kim heeft nu genoeg geld om te kopen wat ze wil en loopt rond in de nieuwst mode.

Na de Huangshai Beweging gaat Lian oom Kannibaal opzoeken, maar ze is te veel veranderd en kan niet meer met hem praten zoals vroeger.

Kim heeft besloten om weer naar school te gaan. Omdat iedereen bang is voor haar wordt ze niet meer gepest.

Het nieuwe schoolhoofd besluit een kamp te organiseren voor de gehele school. Een aantal klassen, waaronder die van Lian, vertrekt met een bootje naar een onbewoond eiland waar ze een week zullen verblijven. De leraren weten niet wat ze met Kim aan moeten, omdat niemand bij haar mag slapen. Kim gaat wel mee, ze moet slapen in een berghok.

Dan begint de ellende. Elke dag om precies halftien valt de stroom uit. Na een paar van deze dagen is de boot kapot en de benzine is weg. Iedereen begint te vermoeden dat er iemand achter moet zitten, maar niemand weet wie. Lian vermoedt dat Kim achter deze eigenaardigheden zit omdat ze wraak wil nemen op haar klasgenoten die haar jaren hebben gepest. Lian weet niet of ze aan het schoolhoofd moet vertellen omdat ze haar vriendin niet wil verraden.

Na een paar dagen begint ook de voedselvoorraad op te raken en Lian voelt zich gedwongen om het te vertellen. Lian gaat naar het schoolhoofd die meteen een grote zoekactie begint naar de inmiddels op de vlucht geslaagde Kim. Lian heeft dit liever niet en vraagt of zij Kim mag gaan zoeken. Lian zoekt op haar gevoel Kim in het moeras. Lian valt bijna in het moeras, maar dan komt Kim haar redden. Lian praat met Kim en vraagt haar waarom ze dit allemaal doet. Kim zegt dat Lian dat toch wel kan weten. Na een tijdje komt Lian erachter dat Kim het houten gebouw waar iedereen in slaapt heeft omsingeld met de verloren gewaande benzine. Kim wil het slaapgebouw afbranden en zo iedereen vermoorden. Kim zegt Lian dat ze haar wel een vriendendienst wil bewijzen. Hiermee bedoelt Kim dat ze Lian haar Keel door wil snijden zodat ze niet hoeft te branden. Lian gaat ervandoor en weet dat Kim is veranderd.

Ondertussen beginnen ze op het vaste land bezorgd te worden over de groep die maar niet terugkeert. Er komt hulp naar het eilandje en de politie wilt weten wat er aan de hand is. Om van Kim af te raken blazen ze het heuveltje waar ze zich schuilhoudt op.

De Hoofdpersonen

Lian

Lian is een meisje uit de eerste kaste en ongeveer 13 jaar oud. Lian heeft een huidziekte waardoor zij witte vlekken over haar hele lijf heeft. Lian is behulpzaam, ze wil Kim van het pesten af helpen en doet daar alles voor. Lian verblijft ongeveer één jaar in het strafkamp, hier leert zij om niet alles te geloven wat er verteld wordt. Ze blijft vaak lang over dingen nadenken.

Kim

Kim zit bij Lian in de klas en wordt al vanaf de eerste dag gepest omdat ze de laagste derde-kaster van de klas is. In het begin blijft Kim een beetje onduidelijk, maar als Lian vriendschap met haar sluit krijg je meer van haar te weten. Kim laat het pesten over zich heen komen, maar samen met Lian werkt ze er wel aan. Later verandert Kim tot een gevaarlijke en onvoorspelbare bendeleidster.

De Ruimte

Het hele verhaal speelt zich af in China (met name in Peking) ten tijde van de Culturele Revolutie.

Plaatsen die belangrijk zijn:

- Het strafkamp
- Het opvangtehuis
- De flat van Lian
- De school
- De modderbuurt
- De sportplaats van de eerste kaste

De Tijd

Het verhaal bestrijkt de jaartallen 1971, 1972, 1973 en 1974. Het wordt niet in chronologische volgorde verteld. 1971 en 1972 worden omgewisseld.

Het Thema

De Culturele Revolutie

Dit is wat het hele boek een rol speelt. Alles wat er in het boek gebeurd heeft hiermee te maken en de Culturele Revolutie bepaalt eigenlijk wat er gebeurt.

Vriendschap

Ook dit kan een thema zijn omdat de vriendschap tussen Lian en Kim een rode draad door het verhaal is. De vriendschap is eigenlijk een onmogelijk vriendschap omdat Lian uit de eerste kaste komt en Kim uit de derde.

Het Conflict

Het boek draait om de vriendschap tussen Lian en Kim. Over hoe Lian het vertrouwen wint van Kim, hoe ze het pesten tegen willen gaan en hoe Kim haar vriendin weer laat vallen. Er wordt beschreven wat de twee doen.

Ook de Revolutie drukt zijn stempel op het boek. 'Het Lelietheater' laat zien hoe Lian met deze revolutie omgaat en wat zij ervan denkt. Het laat ook zien hoe de Chinese samenleving eruit zag en vooral hoe onrechtvaardig die was.

Het Lelietheater

Koppeling met de werkelijkheid

Waarom dit artikel

Het volgende artikel gaat over een Mariana Cetiner. Zij heeft in een gevangenis gezeten omdat ze lesbisch was.

In 'Het Lelietheater' werden ook mensen gevangen gezet. De intellectuelen werden tijdens de Culturele Revolutie gevangen gezet omdat ze niet proletarisch genoeg waren. Dat werd gezien als een misdrijf. In werkelijkheid werden ze vooral opgesloten omdat ze te slim waren en het vaak niet eens waren met de communistische regering. Het waren gevaarlijke elementen voor de Culturele Revolutie en het communisme.

Ook de vrouw in het artikel werd ten onrechte gevangen genomen omdat lesbisch zijn een misdrijf is in Boekarest.

Het Artikel

Geschreven door Alex Dudu. Ik heb dit artikel van internet gehaald.

De Roemeensena Cetiner, in 1996 veroordeeld tot drie jaar gevangenisstraf voor vermeende pogingen een andere vrouw te verleiden en 'een publiek schandaal te veroorzaken', werd op 8 maart j.l. onverwacht vrijgelaten. Haar zaak is uitgegroeid tot een cause célèbre in het homofobe Roemenië, waar homoseksualiteit in het 'openbaar' zware straffen oplevert. Mariana Cetiner was Amnesty's eerste lesbische gewetensgevangene.

Mariana Cetiner werd geboren in 1957, te vondeling gelegd door haar moeder, en groeide op in een weeshuis. Op 12-jarige leeftijd ontdekt men haar aanleg voor sport, en ze mocht naar een speciale school. Ze vertelt: 'De leraar zei me dat ik fantastisch was in sport, en hij voorspelde een wereldcarrière voor me.' In 1981 haalt ze in Boekarest op de sportacademie haar diploma's als handbal- en zweminstructeur. Ze speelt zelf meermalen in het nationale handbalteam. Ze trouwt in 1989 met een Turk, en woont korte tijd in Istanboel. In 1994 komt ze naar Nederland waar ze een handbalploeg in Utrecht gaat trainen. In 1995 keert ze terug naar Boekarest voor een knieoperatie. De chirurg zegt dat er een wachttijd van twee weken is, en ze trekt in bij twee vriendinnen, genaamd Elena Mihăilescu en Adina Vana. 'Elena verkeerde in financiële moeilijkheden met haar uitgeverij. Ze vroeg me haar wat geld te lenen voor drie maanden, om de uitgeverij nieuw leven in te blazen. Ze beloofde me zelfs een medevennootschap', zo herinnert Cetiner

zich. 'Ik vertrouwde hen - ik had op dat moment een relatie met Adina - haalde geld van de bank (totaal zesduizend gulden, red.) en Elena gaf me een getekende schuldbekentenis op briefpapier van haar bedrijf.'

Na drie maanden informeert ze waar het geleende geld blijft; de twee vragen enige tijd uitstel en nodigen haar uit naar een berghut nabij Alba Iulia. 'Zodra ik daar aankwam besepte ik dat ik niet de enige was. Ze hadden enkele mannen uitgenodigd, die mij al gauw probeerden te verkrachten. Ik wist uit hun handen te ontsnappen en deed aangifte bij de politie, tegen de mannen maar ook tegen de vrouwen.'

Kolonel Florinc in het politiebureau van Alba Iulia, stond Mariana te woord. 'Hij raadde me aan het land binnen 24 uur te verlaten. Anders zou hij me arresteren. Ik liet me niet intimideren en diende de volgende dag, 5 oktober 1995, een schriftelijke klacht in. Florinc en zijn ondergeschikte, luitenant Brumaru Bebe, rekenden mij onmiddellijk in. Ik zou direct opgesloten blijven. Iemand met de naam Luca ondervroeg me. Hij voegde me toe: "Jij bent lesbisch, als je niet alles bekent steek ik je hand tussen de deur, blijf hem dichtslaan zolang je niet toegeeft met welke vrouwen je hebt geslapen." Ik moest ook de namen geven van andere lesbiennes. Ik kreeg zelfs lijsten met namen en foto's onder ogen. Maar ik zei dat ik niemand herkende.'

Mariana Cetiner wordt in juni 1996 veroordeeld tot drie jaar gevangenisstraf op grond van artikel 200, paragraaf 4 (later gewijzigd in 5), dat het 'aanzetten of aanmoedigen van iemand tot seksuele handelingen tussen personen van gelijk geslacht, alsmede propaganda of vereniging of iedere andere vorm van bekeringsdrang' strafbaar stelt, en op grond van paragraaf 1 van artikel 192: huisvredebreuk.

Mariana voelt zich bedrogen. 'Adina Vana en Elena Mihăilescu hebben mij misbruikt. Ze hebben mijn genegenheid en vriendschap gebruikt om geld los te krijgen.'

Tijdens haar rechtszaak kwam geen van beiden opdagen, vertelt Mariana. Haar aanklagers brachten het gewraakte artikel 200, waarin homoseksualiteit tot vijf jaar kan worden bestraft, in stelling. In weerwil van aansporingen van de Raad van Europa, waarvan Roemenië lid is, heeft het parlement in juni van dit jaar afschaffing van dit aftandse artikel tegengehouden.

'Na mijn veroordeling moest ik naar het Aiud strafkamp, een mannengevangenis, de ergste die er is in Roemenië. Na enkele uren wist iedereen dat ze met een lesbo te doen hadden.' Na zeven maanden sprak een rechter haar in hoger beroep in januari 1997 vrij. Mariana Cetiner zocht de twee vrouwen weer op. 'Elena zei geen geld te hebben maar bood aan haar tv af te staan, ter waarde van ongeveer een tiende van het bedrag dat ze me schuldig was. Ik aanvaardde haar voorstel en heb de tv verkocht.'

Zonder dat Mariana Cetiner het wist was de openbaar aanklager tegen haar

vrijlating in beroep gegaan. Hij won, en op 6 mei sloegen ze haar weer in de boeien. Terug naar de Aiud-gevangenis en door naar het Targsor-complex, speciaal voor vrouwen. Cetiner: 'Onderweg lieten ze me vier dagen in de trein zitten zonder eten en drinken. Het was een verschrikking, maar het was nog niets vergeleken bij mijn behandeling in Targsor.'

Daar zat ze 741 dagen vast met als enige misdaad dat zij een andere vrouw haar liefde had bekend. 'Het is een deel van mijn leven dat ik niet licht vergeten zal. Iedereen bejegende mij in schuttingtaal. Van de schoonmakers tot de directie. Een misdadiger heeft in de cel een beter leven dan een homo of lesbo. Sterker nog: zelfs de honden op het kampterrein hadden het beter. Ik heb geen goed woord over voor de blauwjassen, de bewakers.'

Haar behandeling heeft Mariana Cetiner een diep wantrouwen bezorgd tegen de Roemeense staat. 'Een van de afschuwelijkste dingen die mij is overkomen: ik ben door vijf bewakers gebeten, alleen omdat ik me bij de leiding wilde beklagen over mijn behandeling. Ik werd uit de cel gesleurd, buiten het zicht van medegevangenen, en in de hal in elkaar geslagen. Daarna gooiden ze me in een piepklein kamertje waar ik geboeid werd geschopt en met bullepezen geslagen. De directeur kwam ook kijken. Hij heeft alleen maar staan lachen. De namen van de bewakers waren Dragomir en Draghici.

Ook moest ik eens tien uur in de isoleercel, alleen omdat ik me bij ene luitenant Ticala Valeria had beklaagd, en haar een stom wijf had genoemd omdat ze er niet in slaagde orde en discipline in de gevangenis te handhaven.'

Mariana Cetiner werd bij haar haren naar een andere cel getrokken, waar ze aan de muur werd geketend; een cel zonder toilet, en zonder eten en drinken. 'Ik vind dat al die bewakers moeten worden ontslagen. Ze zijn blijven steken in hun communistische manier van doen. Nieuw bloed is dringend gewenst, met nieuwe instructies. Ze dienen er louter op toe te zien dat gevangenen te eten krijgen en niet ontsnappen.'

Mariana Cetiner was niet de enige lesbienne die daar zat opgesloten. Het verschil met de anderen was dat zij niet waren veroordeeld voor hun homoseksualiteit, maar voor andere zaken. Als gevangene was ze volledig zonder rechten. 'Ik heb vele malen brieven geschreven, maar die werden verbrand. Ik mocht geen bezoek ontvangen, omdat ik het personeel verbaal zou kwetsen, al waren mijn aantijgingen terecht. Ik vroeg steun van nationale mensenrechtengroepen maar ook dat lieten ze niet toe.'

Van enig klachtrecht was geen sprake. Mariana draagt nog immer de littekens van haar nachtmerrie, fysiek en psychisch. Ze ziet slecht en haar conditie zal nooit meer dezelfde zijn. Nu vraagt ze zich af: 'waarvoor eigenlijk? Waarom moest ik twee jaar creperen? Omdat de Roemeense staat tot tweemaal toe niet wilde toegeven dat ze fouten had begaan? Dit is ontoelaatbaar!'

In maart dit jaar, vlak voor zijn staatsbezoek aan Nederland, gaf de Roemeense

president Emil Constantinescu haar onverwacht pardon. Zonder de hulp van organisaties zoals Amnesty International, de International Gay and Lesbian Human Rights Commission en ACCEPT in Roemenië, zou ze nu nog vastzitten, beweert Mariana: 'als zij me niet hadden geholpen, was er niets gebeurd. Lesbo's en homo's hebben die steun nu meer dan ooit nodig.'

Ondanks haar beproeving wil ze niet blijven kniezen maar ziet ze ook positieve gevolgen. 'Ik wil nu de goede zaak dienen en streef ernaar, verenigd met anderen, de strijd aan te gaan tegen discriminatie en voor gelijke rechten.'

Alex Dudu

Roemeens publicist en medewerker ACCEPT Maria

Het Lelietheater

Betoog

Nog niet zo heel lang geleden las ik een stukje over Lulu Wang, waar het precies instond weet ik niet meer, het ging over haar tweede boek 'Het tedere kind'. Ik dacht meteen weer aan haar eerste boek 'Het Lelietheater' dat ik in de zomer heb gelezen. Ongeveer tegelijkertijd moest ik iets aan mij boekenlijst voor Nederlands gaan doen. Dus las ik 'Het Lelietheater' nog een keer, omdat ik het op mijn lijst wou hebben.

'Het Lelietheater' is een boek over China tijdens de culturele revolutie. Het laat zien hoe deze revolutie invloed heeft op het leven van Lian, een 13 jarig meisje. Lian belandt samen met haar moeder in een strafkamp voor intellectuelen. Lian leert hier veel van de hoogleraren en professoren die haar moeders medegevangenen zijn. Hierdoor is Lian anders dan haar leeftijdgenoten.

Ook wordt Lian gevolgd bij haar pogingen om Kim, een meisje uit de derde kaste die altijd wordt gepest, te helpen. Lian en Kim worden vriendinnen en de twee proberen alles om het pesten te laten stoppen.

Het feit dat ik 'Het Lelietheater' twee keer heb gelezen laat zien dat ik het een mooi boek vind. Een boek dat mij niet aanspreekt zal ik zeker geen twee keer gaan lezen, 'Het Lelietheater' wel. Waarom ik het een mooi boek vond? Nou, hierom: Ten eerste spreekt het thema, de Culturele Revolutie, mij persoonlijk erg aan. Ik heb het altijd al erg leuk gevonden om boeken te lezen die in een andere tijd of een andere cultuur plaatsvinden. 'Het Lelietheater' gaat niet alleen over een andere cultuur, het is ook een andere cultuur. Wang heeft voor de meeste personen de Chinese namen gebruikt. Verder zijn er veel Chinese uitdrukkingen letterlijk in het Nederlands vertaald in het boek te vinden. Dit geeft het boek net dat beetje meer. Als er dan ook nog een geschiedenisverhaal in zit weet ik van tevoren dat ik het snel uit zal hebben. 'Het Lelietheater' bevat al deze elementen en is dus echt een boek om in weg te dromen.

Aan de ander kant is het ook niet echt een droomboek. Er gebeuren immers de meest verschrikkelijke dingen. Mensen worden opgesloten in een strafkamp waar ze zware arbeid moeten verrichten en slecht eten krijgen omdat ze te slim zijn. Verder wordt Kim gepest en ook dat is onrechtvaardig. 'Het Lelietheater' is dus niet bepaald een zoet boek waarin alleen mooie beelden worden geschetst van een andere cultuur. Integendeel, het laat de slechte kanten van de Chinese cultuur. Hierdoor raakte ik geboeid en wilde weten hoe het met Kim af zou lopen. Het is een boek waarin je blijft lezen.

Ten derde zou je het boek moeten lezen om het heldere taalgebruik. Wang gebruikt mooie zinnen om te beschrijven wat ze bedoelt en wat er in Lian omgaat. Het is heel duidelijk dat de schrijfster weet waar ze over praat. Dat is ook niet zo vreemd als je weet dat het boek voor een groot gedeelte autobiografisch is.

Dat is het vierde punt om het boek te lezen. De schrijfster heeft het zelf meegemaakt, het is dus een waar gebeurd verhaal. Hierdoor ga je nog meer nadenken over het boek. Je kunt je omdat je weet dat het echt is makkelijker geloven dat het zo is. 'Het Lelietheater' is een geloofwaardig boek.

Eigenlijk vind ik 'Het Lelietheater' vooral gewoon een erg mooi boek. Dat mag iedereen weten en vandaar dat ik het ook aan iedereen vertel. Ik werk bij een kantoorboekhandel en heb al vele exemplaren van dit boek verkocht en nog steeds, na twee jaar, wordt het boek goed verkocht. Lulu Wang heeft er dan ook niet voor niets diversen nationale en internationale prijzen mee gewonnen.